

Vantaan kaupunki,
kirjaamo@vantaa.fi

3.10.2020

Asia: Mieli pide Hämevaaran Vaakapuiston asemakaavan (002398) valmisteluaineistosta

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys on perehtynyt nähtävillä olevaan aineistoon ja toteaa siitä mielipiteenään seuraavaa:

Vaakapuiston puistoalue toimii rajallisesta pinta-alastaan huolimatta selkeänä itä-länsisuuntaisena metsäekologisena yhteytenä Espoon Uusmäen ja Vantaan Linnaisten metsien välillä. Selkein yhteydestä hyötyvä laji on liito-orava. Yhtenäisen metsäalueen pinta-ala, sijainti ja luonne tekevät metsistä myös hyvin sopivan liito-oravan ydinalueen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sivuilla 5-6 on dokumentoitu alueella 2016-2020 tehdyt liito-oravaselvitykset (2016 ja 2020) sekä ilmeisen luotettavat kansalaishavainnot lajin papanoista vuodelta 2019. Näihin on kuitenkin liitetty erikoinen loppujohtopäätös, jonka mukaan alue ei olisi liito-oravan elinympäristöä. Täten eivät myöskään alueelta havaitut kolopuut olisi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Lisäksi on korostettu metsien erillisyyttä muista liito-orava-alueista.

Erityinen painoarvo johtopäätöksessä on annettu sille, että Faunatican 29.3.2020 tekemällä maastokäynnillä, jonka yhteydessä koko alue toki todettiin liito-oravalle sopivaksi, alueelta ei kuitenkaan havaittu lajin papanoita.

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys haluaa muistuttaa kaupunkia syksyn 2019 ja vuoden 2020 alkupuoliskon sääolosuhteista. Koko ”talvi” ja alkukevät oli tuolloin Pääkaupunkiseudulla lumipeitteetöntä. Sateita esiintyi paljon, mikä vaikutti olennaisesti mm. liito-oravan papanoiden säilymiseen puiden tyvillä, ts. papanat liukenivat hyvin nopeasti olemattomiin. Käytännössä maaliskuun 2020 lopussa useimmista liito-oravan varmuudella asuttamista metsistä oli edellä mainitusta syistä haastavaa, monesti täysin mahdotonta löytää papanoita.

Edellä mainituista syistä kaikkiin talven ja kevään 2020 liito-oravaselvitysten negatiivisiin havaintoihin (eli siihen että merkkejä lajista ei tietyllä liito-oravalle soveltuvalla alueella/paikalla havaittu) on Vantaalla syytä suhtautua merkityksettöminä.

Aivan erityisesti tämä koskee tilanteita, joista on jo tuoreita papanahavaintoja, kuten Vaakapuiston alueelta. Huomionarvoisaa on sekin, että vuoden 2019 papanahavainnoista osa sijoittuu samoille kohdille aluetta, josta Faunatican selvityksessä paikallistettiin keväällä 2020 kaksi kolopuuta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on kirjoitettu myös väite siitä, että ”alue sijaitsee erillään muista liito-orava-alueista”. Väite on virheellinen ja se on syytä poistaa. Metsäalue on tosiasiaa liito-oravan kannalta hyvin kytkeytynyt lukuisiin Koillis-Espoon, Luoteis-Helsingin ja Lounais-Vantaan vuodesta toiseen asuttuihin liito-oravametsiin.

Kehotamme kaupunkia suhtautumaan Vaakapuiston kaava-alueeseen hyvin potentiaalisena liito-oravan ydinalueena, jonka alueella on myös ilmeisiä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Myös hankealueen merkitys lajin ilmeisenä kulkuyhteytenä on syytä tunnistaa.

Yhdistyksen arvion mukaan nykyistä, mm. liito-oravalle sopivaa metsäekologista yhteyttä ei ole mahdollista turvata pienillä muutoksilla suhteessa kaavailtuun lisärakentamiseen. Esitämme hankkeesta luopumista (jolloin metsät jäävät asemakaavan mukaisiksi puistometsiksi) tai kaavoituksen jatkamista sillä muutetulla tavoitteella, että nykyistä asemakaavaa muutetaan liito-oravan suojelutarpeet paremmin huomioivaksi.

Mikäli hanketta edistetään nykyisillä kaavoitustavoitteilla, tulee liito-oravaselvitykseen soveltuvana keväänä selvittää se, käyttävätkö liito-oravat metsäaluetta laajemminkin. Samassa yhteydessä on syytä arvioida myös metsäalueen merkitys liito-oravien kulkuyhteytenä. Kevään 2020 selvityksessä havaittujen kahden kolopuun lähimetsiin on syytä suhtautua varovaisuusperiaatteen hengessä todennäköisinä lisääntymis- ja levähdyspaikkoina.

Keijo Savola, luonnonsuojeluasiantuntija, SII Uudenmaan piiri

Kimmo Jääskeläinen, pj., SII Vantaa